

Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Natuurontwikkeling De Rode Zanden Uddel

Provincie Gelderland | Christian Deterink | 15 augustus 2023

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het voornemen bestaat om een aantal agrarische percelen in de buurt van De Rode Zanden te Uddel. De provincie wil deze percelen (kadastraal bekend gemeente Apeldoorn, sectie B, nummers 1043, 1074, en 1088) inrichten als nieuwe natuur. Het plan is niet mogelijk binnen het geldende bestemmingsplan. Om die reden wordt een nieuw wijzigingsplan in procedure gebracht.

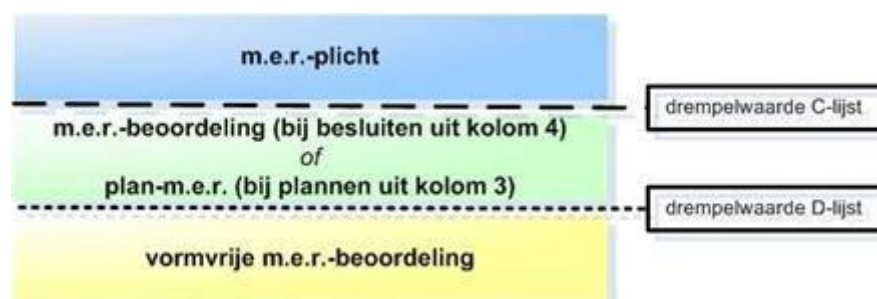
In het kader van het aantonen van de uitvoerbaarheid is hierbij ook het onderwerp 'milieueffectrapportage' van belang. De beoogde ontwikkeling is aan te merken als een activiteit als bedoeld in categorie D.9 in de bijlage van het Besluit m.e.r., namelijk 'landinrichtingsproject'. Het onderhavige project blijft onder de bij deze activiteit genoemde drempelwaarden. Om die reden is formeel een vormvrije m.e.r.-beoordeling vereist.

Ook dient op basis van het Besluit m.e.r. en de Wet milieubeheer een m.e.r.beoordelingsbesluit te worden genomen door het bevoegde gezag (college of raad) voorafgaand aan het in procedure brengen van het ontwerpbestemmingsplan. Het bevoegde gezag neemt de beslissing of, vanwege de belangrijke nadelige gevolgen die de activiteit mogelijk voor het milieu kan hebben, een m.e.r. moet worden doorlopen.

In het kader van voorgaande is voorliggende vormvrije m.e.r. beoordeling opgesteld. Deze kan tevens worden gebruikt als aanmeldingsnotitie. Op basis van deze aanmeldingsnotitie kan het bevoegde gezag de gevolgen beoordelen van het project en de beslissing nemen of er een m.e.r.(-beoordeling) noodzakelijk is in het kader van dit project.

1.2 De m.e.r.-beoordeling

De milieueffectrapportage (hierna: m.e.r.) is een hulpmiddel om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. De wettelijke basis voor de m.e.r. is de Wet milieubeheer. In de uitvoeringswetgeving, het Besluit m.e.r., staat wanneer een m.e.r. of (vormvrije) m.e.r.-beoordeling aan de orde is. De activiteit die het project mogelijk maakt, de omvang ervan en het besluit over de activiteit zijn daarbij bepalend. In de onderdelen C en D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. staat of sprake is van m.e.r.-plicht of (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsplicht. Per categorie van activiteiten is een drempelwaarde voor de omvang van de activiteit gegeven.

(Bron: www.Infomil.nl)

Bovenstaande afbeelding laat zien dat wanneer een besluit over een activiteit die qua omvang boven de C-drempel blijft voor dat besluit een m.e.r.-plicht geldt. Tussen de C- en D-drempel geldt een m.e.r.-

beoordelingsplicht. Onder de D-drempel moet het bevoegde gezag via een vormvrije beoordeling nagaan of een formele m.e.r.-beoordeling nodig is.

Voor plannen, die een kader vormen voor een activiteit waarvoor op grond van de bijlage bij het Besluit m.e.r. een m.e.r. moet worden doorlopen dan wel een formele m.e.r.-beoordeling moet worden uitgevoerd, moet een planMER worden opgesteld.

In een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling bekijkt het bevoegde gezag of een project mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Als belangrijke nadelige gevolgen niet zijn uit te sluiten, dan moet de formele m.e.r.-beoordelingsprocedure worden doorlopen.

Voorafgaand aan de besluitvorming over het besluit, moet een aanmeldingsnotitie worden ingediend bij het bevoegde gezag. Op grond van de inhoud van deze notitie moet het bevoegde gezag binnen zes weken gemotiveerd oordelen of voor de activiteit een MER moet worden opgesteld. Dit besluit hoeft niet openbaar te worden gemaakt.

1.3 Toetsing aan Besluit m.e.r.

Onderhavig project (een natuurontwikkelingsproject) past binnen een activiteit genoemd in bijlage onderdeel D van het Besluit m.e.r. Categorie D.9

D 9	Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op 1°. een functiewijziging met een oppervlakte van 125 hectare of meer van water, natuur, recreatie of landbouw of 2°. vestiging van een glastuinbouwgebied of bloembollenteeltgebied van 50 hectare of meer.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet, de vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied, het plan, bedoeld in artikel 11 van de Reconstructiewet concentratiegebieden en het plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden.	De vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied dan wel een plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden dan wel bij het ontbreken daarvan het plan bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.

Onderhavig project betreft zoals gesteld kortweg de realisatie van nieuwe natuur op agrarische gronden. Het perceel is 17,1 ha groot. Gezien het voorgaande blijft onderhavige activiteit ver onder de drempelwaarde en is uitsluitend een vormvrije m.e.r.-beoordeling benodigd.

1.4 Doel vormvrije m.e.r.-beoordeling

Het doel van een vormvrije m.e.r.-beoordeling is het geven van inzicht in de milieueffecten van de voorgenomen activiteit aan het bevoegde gezag. Er wordt in een vormvrije m.e.r.-beoordeling een antwoord gegeven op de vraag of er vanwege de uitvoering van de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten.

In voorliggend rapport wordt inzicht gegeven in de milieueffecten en daarmee vormt dit rapport de benodigde vormvrije m.e.r.-beoordeling. Het rapport is de aanmeldingsnotitie waarmee aan de gemeenteraad een m.e.r.-beoordelingsbeslissing wordt gevraagd over het bijbehorende bestemmingsplan.

1.5 Criteria voor toetsing

In de voorliggende notitie wordt op de milieueffecten van het voornoemde project ingegaan, waarbij, conform artikel 2, lid 5 van het Besluit m.e.r., ingezoomd wordt op de volgende onderdelen:

- kenmerken van de activiteit;
- plaats waar de activiteit wordt verricht;
- kenmerken van de gevolgen van de activiteit.

Aan de hand van de behandeling van deze criteria wordt onderzocht of voor de ontwikkelingen al dan niet belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn.

2. Toetsing

2.1 Kenmerken van het project

Algemeen

De provinciale percelen zijn aangekocht met het doel om de natuurontwikkeling op de Veluwe te versterken en is vooral gericht op het vergroten van het oppervlak en verbeteren van de kwaliteit van de natuurdoeltypen die schaars zijn. De ontwikkeling van de natuur op deze percelen is gericht op het ontwikkelen van flora- en faunarijk tot heischraal grasland met een grotere diversiteit aan planten- en diersoorten.

Het project is ca. 17,1 ha groot. Hierna is een afbeelding van het inrichtingsplan opgenomen.

Inrichtingsplan

In het kader van de planvorming vinden er geen vergravingen plaats. Bodemingrepen blijven beperkt tot het maken van ondiepe plantgaten voor het eiken-/berkenbos in de zuidoosthoek van het plangebied. Bestaande begroeiing is niet aanwezig (nu een open akker) en hoeft dus ook niet te worden verwijderd.

Overige kenmerken van het project

- Cumulatie met andere projecten: Cumulatie met andere projecten is niet aan de orde.
- Gebruik van natuurlijke hulpbronnen: Het project legt geen bijzonder beslag op natuurlijke hulpbronnen.
- Productie van afvalstoffen, verontreiniging en hinder: De te ontgraven grond is vervuild met PFAS. XX
- Verder vindt geen productie plaats die leidt tot gevaarlijke of milieubelastende afvalstoffen. Er is geen sprake van mogelijke negatieve effecten op het gebied van geluid, lucht en verkeer.
- Risico van ongevallen: Onderhavig project vormt in algemene zin geen bijzonder risico voor de omgeving.
- Het project brengt geen wezenlijke risico's met zich mee.

2.2 Plaats van het project

In deze paragraaf wordt gekeken naar de omgeving waarin de activiteiten plaatsvinden, alsmede de eventuele kwetsbaarheid van dit gebied voor de voorgenomen activiteiten. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar het projectgebied zelf, maar ook naar de aangrenzende gebieden.

De percelen zijn sinds halverwege de 20ste eeuw in gebruik geweest voor landbouw na ontginning van heide. In de recente periode zijn hier graszoden en akkerbouwgewassen geteeld. Het gebied ligt in een overgang van agrarisch gebied naar natuurgebied.

Het sluit aan bij het Gelders Natuur Netwerk. Het plangebied ligt in de nabijheid van Natura 2000 gebied De Veluwe.

Huidige situatie

Luchtfoto met aanduiding projectlocatie

2.3 Kenmerken van het potentiële effect

In deze paragraaf wordt een beeld geschetst van de potentiële effecten van de activiteiten. Het gaat nu om de interactie tussen beide voorgaande twee paragrafen.

Hetgeen beschreven is over de kenmerken van het project en de plaats van het project zijn bepalend voor de milieuaspecten die nu nader aan de orde worden gesteld. Paragraaf 2.1 laat zien dat het project de herontwikkeling van agrarische percelen naar natuur betreft. Dit heeft vrijwel geen effecten op de omgeving;

alleen de met PFAS vervuilde grond is een aandachtspunt. Paragraaf 2.2 laat zien dat de omgeving van het projectgebied een beperkt aantal kwetsbaarheden kent. De GNN en GO liggen nabij en op enige afstand ligt Natura 2000-gebied Veluwe. Ook binnen het plangebied kunnen zich natuurwaarden ontwikkeld hebben. Op basis hiervan worden de volgende milieuaspecten nader behandeld:

- **natuur:** het project zou kunnen leiden tot negatieve milieueffecten op beschermde flora en fauna. Ook is theoretisch sprake van negatieve effecten op beschermde natuurgebieden.
- **bodem:** gezien het historische gebruik als agrarische gronden is bodemverontreiniging niet meteen te verwachten. Echter, er is wel bekend dat de grond verontreinigd is met PFAS. Daarom wordt dit aspect nader beschouwd.
- **archeologie:** het ontgraven van grond zou mogelijk kunnen leiden tot verstoring van archeologische waarden.
- **Landschap en cultuurhistorie:** er zou sprake kunnen zijn van negatieve effecten op eventuele bestaande landschappelijke / cultuurhistorische waarden.

De voornoemde aspecten worden in de volgende paragrafen nader beschouwd.

Aspecten waarbij op voorhand geen effecten zijn te verwachten

Van de overige milieuaspecten wordt op basis van de beoordeling van de kenmerken het concrete project en de bestaande situatie op voorhand verwacht dat deze niet leiden tot betekenisvolle milieueffecten. Om alle aspecten nog kort langs te lopen:

- **verkeer:** het project heeft geen verkeersaantrekkende werking en zal niet leiden tot negatieve effecten op het gebied van de doorstroming en de veiligheid van het verkeer. Ten opzichte van de reeds bestaande padenstructuur is er geen sprake van een toevoeging die een ander type bezoeker of grotere aantallen bezoekers zal aantrekken.
- **geluidshinder:** Het project heeft geen verkeersaantrekkende werking en kan dus ook niet leiden tot een toename van geluidshinder (door verkeer) op de omgeving.
- **luchtkwaliteit:** Er is geen sprake van een toename van het verkeer en hiermee kan ook geen sprake zijn van een verslechtering van de luchtkwaliteit.
- **externe veiligheid:** De functies in onderhavig project leiden op zichzelf niet tot externe veiligheidseffecten.
- **geurhinder:** De functies in onderhavig project leiden niet tot geurhinder.
- **water:** Er is met het project geen sprake van een toename van de bebouwing c.q. verharding. Ook hoeft niet te worden verwacht dat de plannen voor de nieuwe natuur leiden tot verslechtering voor de waterhuishouding; de beëindiging van de agrarische activiteiten zullen eerder een positief effect hebben op de geohydrologische situatie in het plangebied.

De voornoemde aspecten worden daarom in deze vormvrije m.e.r.-beoordeling niet nader besproken.

2.4 Natuur

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit agrarische percelen. In de toekomst wordt dit natuur. In algemene zin is sprake van een zeer positief milieueffect op dit aspect.

Wel kan de aanleg van het natuurgebied leiden tot negatieve effecten op het milieu. Dit is onderzocht. Om de gevolgen van de verandering naar natuur inzichtelijk te maken, is op 15 juli 2021 een Quickscan beschermde natuur opgesteld door Natuurbalans - Limes Divergens BV uit Nijmegen opgesteld. Deze is te vinden in bijlage 2 van de bijlagen van de toelichting bij het wijzigingsplan.

Hieruit volgt het volgende:

- **Soortenbescherming:** Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen voorafgaand of tijdens de werkzaamheden inzake vleermuizen, vliegend hert en diverse

broedende vogels. Ook moeten de bestaande zomereiken worden gespaard (hetgeen ook de bedoeling is).

- Gebiedsbescherming: Bij behoud van de bestaande bomen is er geen significant negatief effect op de Natura 2000 gebieden. Onderhavig plan leidt verder niet tot negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van GNN en GO.

Hiermee zijn concluderend geen belangrijke milieugevolgen te verwachten wat betreft natuur.

Gelders natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

2.5 Bodem

In de huidige situatie betreft de locatie landbouwgronden. Gezien dit historische agrarische gebruik hoeft bodemverontreiniging niet te worden verwacht. Wel is evenwel bekend dat de grond is verontreinigd met PFAS en niet zomaar kan worden afgegraven.

De planvorming voor de natuurontwikkeling is bijgesteld naar aanleiding van de geconstateerde de te hoge PFAS concentraties. Er wordt geen grond meer afgegraven en er zal alleen nog maar verschrallingsbeheer uitgevoerd worden om de gewenste (schrale) natuur te kunnen ontwikkelen.

Hiermee is geen sprake van negatieve effecten op de bodemkwaliteit.

2.6 Archeologie

In de bestaande situatie betreft de locatie agrarische gronden. De archeologische verwachtingswaarden zijn (deels) (middel-)hoog.

Er vinden geen bodemingrepen plaats die dieper gaan dan 35 cm. Bovendien worden er geen bouwmogelijkheden mogelijk gemaakt.

Hiermee zijn concluderend geen belangrijke milieugevolgen te verwachten wat betreft archeologie.

2.7 Landschap

De huidige situatie is dat de gronden deel uitmaken van het agrarische landschap. Ook in de nieuwe situatie behoudt het plangebied grotendeels het open karakter. Verder worden twee belangrijke landschappelijke elementen: het doodijsgat gelegen aan de zuidwestzijde van het gebied en de voormalige schietbanen die hier in het verleden lagen, door het plan geaccentueerd. Ook past de ontwikkeling binnen de Natura 2000- en GNN-kwaliteitsdoelen. Hiermee heeft het plan een positief effect op de landschappelijke waarden.

Verder zijn concluderend geen belangrijke milieugevolgen te verwachten wat betreft landschap.

3. Conclusie

In voorliggend rapport is beoordeeld. De uitkomst van de in voorgaande hoofdstuk uitgevoerde toets, is dat er geen sprake is van bijzondere omstandigheden ten aanzien van de kenmerken en locatie van het project die zouden kunnen leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Voor alle milieuaspecten geldt dat er geen negatief effect optreedt.

De conclusie is dan ook dat belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten. Het volgen van een m.e.r.- (beoordelings-) procedure is daarom niet nodig.